

Asia: VN/35139/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi satelliittikaukokartoitusta koskevista raja-arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Akatemia kiittää saadessaan mahdollisuuden lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi satelliittikaukokartoitusta koskevista raja-arvoista (VN/35139/2022).

Kommentoitavana oleva valtioneuvoston asetus satelliittikaukokartoitusta koskevista raja-arvoista, joiden ylittyessä satelliittikaukokartoitus kuuluisi avaruustoiminnasta annetun lain piiriin on ajankohtainen ja tärkeä. Tällä hetkellä ei ole voimassa olevaa sääntelyä, joka ottaisi kantaa siihen, milloin satelliittikaukokartoituksessa käytetyt laitteet ja laitteistot ovat kyvykkyydeltään sellaisia, että niiden tuottamalla datalla voi olla haitallisia vaikutuksia kansallisen turvallisuuden tai Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan näkökulmasta. Asetuksen myötä kaukokartoitustoimijan on haettava satelliittikaukokartoituslupa harjoittamalleen toiminnalle, jos satelliittikaukokartoituksessa käytettävät laitteet tai laitteistot ovat suorituskyvyiltään sellaisia taikka sellaisiksi muokattavissa, että asetetut raja-arvot voivat ylittyä toimintaa harjoittaessa. Muuhun avaruudesta käsin tai avaruudessa tapahtuvaan kuvaamiseen sääntely ja luvanvaraisuus ei ulottuisi.

Tieteen ja tutkimuksen asiantuntijaorganisaationa Suomen Akatemia pitää tärkeänä, ettei asetuksella suoraan rajoiteta satelliittikaukokartoituksella tehtävää ja siihen liittyvää tiedettä ja tutkimusta. Luvanvaraisena tieteen tekemiseen ja tutkimukseen käytetyt satelliittikaukokartoituslaitteet ja -laitteistot voivat edelleen palvella tavoitteitaan, kuitenkin kansallinen turvallisuus huomioiden ja ilman haitallisia vaikutuksia Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan näkökulmasta.

Asetetut raja-arvot ovat myös tarkkaan harkittuja ja perusteltuja. Akatemia kiinnittää positiivisesti huomion siihen, että raja-arvot ovat yhdenmukaisia kansainvälisen linjan kanssa, eikä suomalaisia toimijoita näin ollen aseteta tiukempien säännösten nojalla huonompaan asemaan ulkomaisiin toimijoihin nähden. Erityisesti tutkimuksen intressien näkökulmasta sekä suomalaisten toimijoiden kilpailukyvyyn edistämiseksi on tärkeää, että asetuksessa on pyritty välttämään tilannetta, jossa toiminta Suomessa olisi ankaran sääntelyn nojalla huomattavasti rajoitetumpaa kuin mitä se olisi toiseen valtioon sijoittautuneelle toimijalle.

Kukkonen Soile
Suomen Akatemia